

НАРОДЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

Стенограма

РЕЖИСЬОРСКИ

СЪВЕТ

С о ф и я

16 юни 1983

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

	стр.
I. ОТКРИВАНЕ	
Дико Фучеджиев	3
II. ПЪРВА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД	
Дико Фучеджиев	4
III. ИЗКАЗВАНИЯ	
Банчо Банов	5
проф. Филип Филипов	5
Николай Люцканов	7
Крикор Азарян	8
Асен Шопов	8
Дико Фучеджиев	8
проф. Филип Филипов	9
IV. ПО ВТОРА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД	
Дико Фучеджиев	9
проф. Филип Филипов	12
Крикор Азарян	12
Асен Шопов	13
Стефан Данаилов	13
проф. Филип Филипов	13
V. ПО ТРЕТА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД	
Дико Фучеджиев	14
проф. Филип Филипов	15
Дико Фучеджиев	16

НАРОДЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

Стенограма

РЕЖИСЬОРСКИ

СЪВЕТ

Състоял се на 16.06.83

в тетъра

ПРИСЪСТВУВАЩИ

Дико Фучеджиев

проф. Филип Филипов

Крикор Азарян

Асен Шопов

Николай Люцканов

Николина Лекова

Банчо Банов

Стефан Данаилов

☉ - о

ОТКРИВАНЕ

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Откривам заседанието на Режисьорския съвет. Ще разгледаме въпросите, които ще бъдат поставени на Художествения съвет:

1. Утвърждаване на репертоара на театъра за сезон 1983 - 1984 и 1984 - 1985 година.
2. Обсъждане на предложенията за прекатегоризация на актьори.
3. Категоризация на ролите от последните постановки:

"Сборен пункт", "Лизистрата", "Тяхната последна любов".

4. Разни.

Дневният ред е идентичен с този на Художествения съвет, защото искам предварително по някои въпроси да се уточним.

ПО ПЪРВА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Проектът, който изготвихме, е въз основа на направени от режисьорите предложения, както и една програма, оформена от мнението на всички и във връзка с прегледа на българската драма, както и с някои други задачи, свързани с четиридесетгодишнината от нашата социалистическа революция. Предвидени са заглавия и за камерна сцена, някои от които са предложени от нашите режисьори, други се предлагат от Литературното бюро. Мисля, че ^{за}някои постановки ще се поканят режисьори, което ще уточним.

Има една особеност в проекта за репертоар, за която вече сме говорили, че доста от нещата все още не са уточнени. Не е завършена още драматизацията на "Нощем с белите коне", не сме получили пиесата от Николай Хайтов. Размножена е за Художествения съвет "Чифликът край границата", която до края на сезона ще мине през Художествения съвет, което бихме желали да стане и с "Нощем с белите коне" и евентуално с пиесата на Хайтов. За пиесата на Шатров трябва да получим разрешение от представителството на съветската авторска агенция у нас. Заглавието за четиридесетгодишнината също е свързано с много неизвестни.

Предполагам, че в проекта ще станат размествания и режисьорите трябва да имат готовност да влязат с предварително утвърдено заглавие. Затова моля по предложението за голяма сцена за двата сезона да се изкажете, като направете и предложение за свое заглавие, което евентуално да влезе, ако някое от тези от-

падне. Добре е да има повече предложения за заглавия за двата сезона. На камерна сцена ще се работи в зависимост от разпределенията на голяма сцена. Мисля, че при по-голяма предприемчивост от страна на режисьорите ще можем да вместим някои заглавия на камерна сцена, тъй като за новия сезон там стоят само четири заглавия.

Има думата др. Банчо Банов.

ИЗКАЗВАНИЯ

БАНЧО БАНОВ:

Помоли ме др. Енчо Халачев, който внезапно беше повикан в Благоевград по уреждане на фестивала "Ален мак", да съобща на Съвета, че иска да се включи на малка сцена "Фауст" от Малроу.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Ще обсъдим предложението. Има думата проф. Филипов,
проф. ФИЛИП ФИЛИПОВ:

Харесва ми предложението на директора да посочим още заглавия и това е правилно, за да имаме за първия и за втория сезон динамичен действащ портфейл – не пиеси, които да поставяме само като заглавия, а режисьори, които стоят зад тези заглавия и да може ръководството и Режисьорският съвет лесно да манипулират с тях, тъй като трудно ще можем да заковем репертоара за идващия сезон с оглед на характера му и представянето с български пиеси. А това ще даде отражение и за следващия сезон. Това не означава, че репертоарът трябва да бъде толкова голям, че да се разводни. Но по едно – две заглавия за всяка от годините може да се постави и това ще улесни и ръководството, като даде възможност и на режисьорите да започнат организационния период предварително. Още отсега да се направи режисьорски сценичен вариант, да се размножи пиесата, от страна на директора да

се сключат договори с постановъчния екип, с художниците, пиесата да стои в готовност да ѝ се даде ход напред. А не както досега – днес измислим режисьорите заглавието, утре го поставим пред директора, той го приема, тъй като режисьорът много настоява, вижда, че има роли за актьорите, а след това започва един мъчителен продължителен период на организация, на писане на ролите, на сценичен вариант, художник, композитор, балетист и т. н.

Обезпокоен съм от това, че българските пиеси, независимо дали са драматизации или оригинални, все още са под въпрос. Това е малко обезпокоителен симптом, който трябва да ни държи нащрек и трябва да се възложи на Литературното бюро да проявят активност, за да имаме резултат с "Нощем с белите коне" с пиесата на Хайтов. "Чифликът грай границата" има завършен сценичен вариант, а най-важният момент на сценичното, на образното и художественото, на метафоричното решение с оглед на красотата и т. н. не съм го направил и го работя с Антония Каракостова, но ще спазя дадения от мен срок. Искам първо да я изпробвам в Толбухин, където имаме уговорка.

За голяма сцена следващия сезон, ако ми разреши ръководството на следващия Съвет бих предложил едно заглавие, което да е без ангажимент от страна на ръководството, да стои в портфейла, предложено от мен, и когато ми се даде възможност да започна.

За малка сцена съм предложил "Има ли право Констанс" – пиеса от Съмърсет Моам с пет женски роли и един лакей. Имам възможност да я дам да се размножи, да се работи по нея, да я възложим на художник.

За останалите пиеси ми се вижда малко натоварена малката сцена. Тази натовареност е с оглед на това съображение, че

не всичко ще се направи – най-много две – три, иначе са много на брой. Ако "Малки комедии", "Мнимият болен", "Мадам Сан Жен" са без режисьори, то те са в репертоара като красиви заглавия.

Към репертоара за 1983/84 година не мога да предложа сега пиеса, макар че предложих "Веселите уйндзорки", "Вишнева градина" и "На дъното", от тях виждам само "Веселите уйндзорки". Бих предложил за този сезон и едно резервно заглавие, което и да не стане да мога да работя по него.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има думата др. Люцканов.

НИКОЛАЙ ЛЮЦКАНОВ:

За 1983/84 година нямам думата за голяма сцена. Пиесите са продиктувани и им пожелавам да бъдат добри. Прави ми впечатление, че за малка сцена няма българска и съветска пиеса, с изключение на "Победителката", която е включена и утвърдена в репертоара на театър "София". Сега има доста камерни съветски пиеси. Прочетох "Праг", много силна пиеса. Прочетох и "Три девойки в синьо", която сигурно няма да разрешат. "Праг" е разпространена от дирекцията.

Константин Илиев и Георги Мишев пишат пиеса. "Сирано дьо Бержерак" съм я поставил на последно място. Тя е трудно осъществима.

Моето предложение е ако Илиев и Мишев напишат пиесата и я дадат. Бих желал също "Дачници" от Горки и "От ума си тегли" от Грибоедов.

Посочил съм и още три пиеси: "Божията нивица" от Колдуел, драматизация, лесно осъществима е; "Трамвай "желание"" на Тенеси Уйлямз; "Камино реал" – също от Тенеси Уйлямз, непозната у нас, но е сложна. Сега се превежда пиесата.

За малка сцена съм писал "Маратон" от Конфортес и "Ануи "Антигона", в която участвуват много жени.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Имате ли други съображения? Има думата Крикор Азарян.

КРИКОР АЗАРЯН:

Това, което казах миналия път, е намерило отражение. Посочил съм или Ибсен, или "Чайка", като предпочитанието ми е към "Чайка". Правилно е предложението на Люцканов да има съветска пиеса на малка сцена, но не е належащо да се търси и българска пиеса, тъй като на голяма ще има достатъчно.

АСЕН ШОПОВ:

Не мога да участвувам в този план, защото усилията ми са насочени в драматизацията.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Павел Вежинов е много доволен от работата на Асен Шопов.

АСЕН ШОПОВ:

Изискването да се намали по обем води до оголването на романа. Не може механически да се стъстява.

СТЕФАН ДАНАИЛОВ:

Отказа ли се Енчо Халачев от "Томас Бекет"?

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Да, имах разговор с др. Халачев и той ми каза, че не се чувства готов.

проф. ФИЛИП ФИЛИПОВ:

Как стои въпросът с "Така ще победим"?

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Разговарях със секретарката на Григориев, но той не се обади, че трябва да подновяваме искането си. Възложил съм на Антония Каракостова да се обади в Москва и да се свърже с Шатров,

който да влезе във връзка с тяхната авторска агенция и да им каже, че ние държим на това искане, което сме заявили още миналата година и чакаме резултат.

За ролята на Ленин с мен води разговор Николай Николаев и ще го имаме предвид с другите двама кандидати.

проф. ФИЛИП ФИЛИПОВ:

Бих желал да предложа едно заглавие като резервно за сезон 1983/84 година. Ако за 1984/85 година станат "Антоний и Клеопатра" или "Веселите уйндзорки", то при мен нищо не остава, тъй като има "Чайка" и "Вишнева градина", която предлагам, не може да влезе. Ще моля този въпрос да се изясни. Бях предложил "На дъното" от Горки, "Вишнева градина" или "Веселите уйндзорки" – една пиеса е достатъчна за сезон 1984/85. За този сезон моля да ми се дадат два – три дни да помисля.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

ПО ВТОРА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Искам да направя предварителна уговорка: и двата въпроса, с които ще се занимае Художествения съвет, засягат качеството на работа ^{та в} театъра. Известно ви е, че за следващата година се подготвя Национална партийна конференция по качеството. Това са въпроси от икономически характер, но имат отражение и в културната сфера, тъй като се забелязва стремеж на уравниловка и в театъра. Когато решаваме за категоризация на роли и прекатегоризация на актьори, много лесно решаваме, поради което се загубва критерият за отделната личност и за ролите, които са различни, осъществени са по-различен начин. Когато се прави обсъждане на постановката, не се прави категоризация и на ролите и се получава така, че Художественият съвет е оценил едно, а в предложението за категоризация режисьорът пише друго. Ако вървим по този път, никаква Ня-

ционална партийна конференция няма да ни помогне. Ако във всяко звено работата не се върши на ниво и не се прецизира точно за това какво и как да предлагаме, на никого няма да помогнем и най-малко на себе си. Годишите за преминаване от една категория са малко и никой актьор не изостава. Когато оценяваме този въпрос, трябва да бъдем много прецизни, за да не загубваме критерия за ценност. Това е проблемът за качеството, който ще се разглежда от Националната партийна конференция и който може да се реши само при едно сериозно отношение от страна на всеки и от страна на тези институти в театъра, които трябва да имат някакви критерии при решаването на този проблем.

Предложението за "СБОРЕН ПУНКТ":

Михайло Павлович	– РАЧКО ЯБАНДЖИЕВ	1,5 т
Иван Павлович	– Венелин ПЕХЛИВАНОВ	1,5
Милица	– ВАНЧА ДОЙЧЕВА	1,5
	– АДРИАНА АНДРЕЕВА	1,5
Янко Савски	– ГЕОРГИ РАДАНОВ	1,5
Марко, пекар	– КИРИЛ КАВАДАРКОВ	1,5
Ангелина	– ЛИЛИ ПОПИВАНОВА	
	– АНГЕЛИНА САРОВА	1
Лепосава	– РУЖА ДЕЛЧЕВА	
	– ВИОЛЕТА БАХЧЕВАНОВА	1
Савси, бръснар	– Асен МИЛАНОВ	
	– АНТОН КАРАСТОЯНОВ	1
Елена Катич	– Росица Данаилова	
	– МИЛЕНА АТАНАСОВА	1
Петър	– НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ	1
Бата Коня	– ЕМИЛ ДЖАМДЖИЕВ	1
Розмарин	– ГЕОРГИ МАМАЛЕВ	1

Стефан Савски	- ГЕОРГИ ГАЙТАНИКОВ	1
Доктор Катич	- ЕМИЛ СТЕФАНОВ	1
Съседка	- Дора Глинджева	1

проф. ФИЛИП ФИЛИПОВ:

Когато двама актьори изпълняват една роля трябва да се прави разлика само ако изпълнението на единия е събитие.

Предложение за "ЛИЗИСТРАТА"

по 1 точка:

Георги Гайтаников
 Васил Стойчев
 Емил Джамджиев
 Георги Мамалев
 Маргарита Карамитева
 Николай Николаев

по 1,5 точка:

Ванча Дойчева
 Татяна Масалитинова
 Славка Славова
 Николина Лекова
 Жоржета Чакърова
 Виолета Николова
 Добринка Станкова
 Дора Глинджева
 Милена Атанасова
 Елена Виденова
 Меглена Димитрова
 Росица Данаилова
 Камелия Недкова
 Емил Стефанов

Антон Радичев

Венелин Пехливанов

Кирил Кавадарков

Сава Хашъмов

Иван Тонев

Славчо Мишев

Динко Динев

Соломон Аладжем

проф. ФИЛИП ФИЛИПОВ:

Независимо, че по обем на работа и по времетраене да са заедно не бих могъл да кажа, че Лизистрата и някои други роли не са над тези хора, които са на сцената по време на цялото представление. Ако искаме да въведем някакъв нов порядък режисьорът трябва да ги прецизира.

По отношение на категориите обаче трябва да станем по-взискателни. Един актьор, който другаде не биха взели в София, тук е във висша категория. А те трябва да бъдат доволни, че са приети в този театър. Не се знае вече кой е първият. В писателския съюз никого не изравняват с Павел Вежинов, а ние тук загубихме представа между първия, средния и последния.

КРИКОР АЗАРЯН:

Като режисьор съм изпадал в същото положение, че ми е трудно да прецизирам тези неща. Др. Люцканов е избрал един особен критерий за преценката – времето, през което са на сцената, но обективно погледнато съм запомнил Маргарита Карамитева, която малко се явява, но я помня в представлението, за разлика от някои, които са предложени за 1,5 точки. Струва ми се, че в този критерий има нещо, което може да обърка. Стариците, Лизистрата, корифеите, Сава Хашъмов, Антон Радичев са ярки образи. Другите не са като тях, а

имат не по-малка роля и не по-малко присъствие, но не се запомнят.

АСЕН ШОПОВ:

Искам категорично да се съглася с казаното от проф. Филип. Има и един друг момент – пиесата е много особена като драматургичен материал и като цяло не представлява интерес за състава тотално. Има налице една агитация към артистите: да изиграем такъв вид театър, ансамблово. Правилно е в случая да се отговори на тази реплика: вие давате усилията, а аз ви категоризирам. В това предложение липсва момента на степенуване на постиженията. Ясно е, че за художествена енергия се определят.

На практика се сблъскваме с инерцията, която ще ни дърпа много дълго време – и в единия случай, и в другия случай. Тя е и психологически момент в случая. Трудно ще бъде при първите случаи, когато трябва да се изправим очи с очи към хората с мисълта, че ние определяме категоризацията, защото общо взето принципът е да дадем по равно на всички, а се раздават преценки и като обем на преценките това затруднява еднакво и нас, заплашва и настроението. Верен е целият драматизъм на състоянието на нещата по отношение на качеството и работата въобще.

СТЕФАН ДАНАИЛОВ:

На режисьора е ясно кой как върви, но има предложение след коментара на Художествения съвет по дадена пиеса да излезе и предложението на режисьора за определяне на точките. Тогава впечатлението е още свежо в съзнанието на всички.

проф. ФИЛИП ФИЛИПОВ:

Трябва за категориите да бъдем по-принципни, а при точките да вървим с тези мерници, които сме си изработили, като се стремим и там да бъдем относително справедливи. Но по отношение на категориите има голяма уравниловка.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Предложението на Н. Сейкова за "ТЯХНАТА ПОСЛЕДНА ЛЮБОВ":

- ТЯ	- 1,5 т
- ТОЙ	- 1,5
- СЪСЕДЪТ	- 1,5
- НЕГОВАТА ДЪЩЕРЯ	- 1,5
- НЕЙНАТА ДЪЩЕРЯ	- 1,0
- ПРИЯТЕЛЯТ	- 1,0

ПО ТОЧКА ТРЕТА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

В извънредна категория са:

Соломон Аладжем	Дора Глинджева
Динко Динев	Адриана Андреева
Виолета Декало	Райна Каназирева
Мария Брайкова	Ангелина Сарова

За да се предложи от "извънредна" във "висша" категория трябва да имат четири години стаж. От тях четири години имат:

Динко Динев	Соломон Аладжем
Адриана Андреева	Ангелина Сарова

Миналата година ги обсъждахме и при тайното гласуване отпаднаха.

проф. ФИЛИПОВ: Лично не предлагам нито един.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има ли предложения по тази група? Няма.

В първа категория са:

Мария Донкин	Михаил Петров
Антон Радичев	Добринка Станкова
Милена Атанасова	Зоран Ангелов
Красимира Петрова	

Никой от тях няма навършен стаж три години.

Във втора категория са актьорите:

Меглена Димитрова   Константин Цанев

Необходимият стаж от две години има само Константин Цанев.

проф. ФИЛИП ФИЛИПОВЪ

Струва ми се, че този стаж е малък. Да се предложи за Народния театър три години. Какви роли е имал той за този срок?

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има ли предложение за този актьор да го предложим за категория? Няма.

В трета категория са актьорите:

Камелия Недкова   Емил Джамджиев

Георги Мамалев   Елена Виденева

Галина Асенова   Маргарита Карамитева

Всички имат две години в тази категория.

проф. ФИЛИП ФИЛИПОВ:

Мисля, че когато се предлага някой актьор да премине в по-горна категория трябва да се защитава с един успех, който дава основание да видим, че този актьор е в развитие, че постигнал роля, за която се говори в Художествения съвет първо и след това и критиката го е отбелязала – да има художествен факт, който ни дава основание да разискваме по него.

СТЕФАН ДАНАИЛОВ:

От тази група предлагам Георги Мамалев.

проф. ФИЛИП ФИЛИПОВ:

Не съм съгласен. Той е актьор, който можеш под път и над път в други театри да срещнеш с повече въобръжение и повече истинско присъствие, а не с фокуси. В това отношение някога имахме в Народния театър много интересни и богати актьори. Искам да

кажа на Стефан Данаилов, че ще направим голяма грешка и лично аз няма да гласувам.

СТЕФАН ДАНАИЛОВ:

Това, което той играев в "Сборен пункт" е сериозно.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Камелия Недкова направи добра роля в "Неочакван гост", а също и в "Лизистрата" добре се представя. Ако се преценява по-прецизно мисля, че за нея можем да се съгласим.

проф. ФИЛИП ФИЛИПОВ:

Виждате ли у някои от тези актьори перспективата? Ако ги повишим те ще станат ли актьори? За някои хора съм смутен, че не могат да говорят на сцената, а ги повишаваме да вървят напред.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ:

Има ли предложения от Режисьорския съвет за актьорите:

Камелия Недкова – трима са "за";

Емил Джамджиев – няма;

Георги Мамалев – трима "за";

Елена Виденова – няма;

Галина Асенова – няма.

При това положение Режисьорският съвет няма да предложи, но ще ги предложи на вниманието на Художествения съвет.

Закривам заседанието на Режисьорския съвет!

/Край 16 ч и 10 минути/

Стенографф: Райчев

/Р. Райчев/

ДИРЕКТОР:

/Д. Фучеджиев/